

Nederlandse tekst (titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973).

RAAD VAN STATE, AFDELING ADMINISTRATIE.

A R R E S T

Nr. 93.710 van 2 maart 2001

A.98.723/VIII-2024

Gemeenteraadsverkiezing te Frasnes-Lez-Anvaing

DE RAAD VAN STATE, VIIIe KAMER,

Gezien het op 27 december 2000 ingediende verzoekschrift, waarbij Christelle BOSSUT-DECAIGNY, Paul PATTYN, Myriam VINCENT, Jehan de LANNOY, Mariane FRANCOIS-WALLEMACQ, Pierre ROMAN, Anita de THEUX-della FAILLE, Jean UYTENHOVE, Eveline DORCHIES-DUHAMEL, Pierre ANRYS, Christine DELCOIGNE-DELFOSSE, Damien VAN DRIESSCHE, Cécile VANBEVER-WINANCE, Frédéric ROLLAND, Liliane MASURE, Guy LAGNEAU, Mathieu BAUWENS en Pascale DELFOSSE-DUSAUSOIR de ongeldigverklaring vorderen van de gemeenteraadsverkiezing die op 8 oktober 2000 te Frasnes-Lez-Anvaing heeft plaatsgehad;

Gezien het administratief dossier ingediend door de gouverneur van de provincie Henegouwen;

Gezien het in het Belgisch Staatsblad van 6 januari 2001 bekendgemaakte bericht dat voorgeschreven is bij artikel 5 van het koninklijk besluit van 15 juli 1956, gewijzigd bij het koninklijk besluit van 16 september 1982;

Gezien de memorie ingediend door de Minister van Binnenlandse Zaken;

Gezien het verslag van mevrouw DAGNELIE, eerste auditeur-afdelingshoofd bij de Raad van State;

Gelet op de beschikking van 20 februari 2001, waarbij bepaald wordt dat de zaak voorkomt op de terechtzitting van 28 februari 2001;

Gelet op de kennisgeving, aan de partijen, van de beschikking tot bepaling van de rechtsdag en van het verslag;

Gehoord het verslag van de heer GEUS, kamervoorzitter;

Gehoord de opmerkingen van Mr. BAIJOT, loco Mr. DENYS, advocaat, die voor de verzoekers verschijnt, en van Mr. TULKENS, loco Mr. MAHIEU, advocaat, die voor de Minister van Binnenlandse Zaken verschijnt;

Gehoord het eensluidend advies van mevrouw DAGNELIE, eerste auditeur-afdelingshoofd;

Gelet op titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973;

Overwegende dat de eenentwintig te verlenen zetels te Frasnes-Lez-Anvaing als gevolg van de verkiezing van 8 oktober 2000 als volgt zijn verdeeld :

- lijst nr. 2, ECOLO : 1
- lijst nr. 5, PS : 5
- lijst nr. 8, PSC : 3
- lijst nr. 14, UC : 2
- lijst nr. 15, PRL-IC : 10;

dat de twintigste zetel toegewezen is aan lijst nr. 8, op basis van een quotiënt van 266,5, en de eenentwintigste zetel aan lijst nr. 15, waarvan het laatste in aanmerking komende quotiënt 262,63636 bedraagt; dat de verzoekers, kandidaten van lijst nr. 8, op 16 november 2000 een bezwaarschrift hebben ingediend bij de bestendige deputatie van de provincieraad van Henegouwen, net als de kandidaten van lijst nr. 14; dat dat bezwaarschrift afgewezen is op 14 december 2000;

Overwegende dat volgens artikel 6, eerste lid, van het koninklijk besluit van 15 juli 1956 tot regeling van de rechtspleging voor de afdeling administratie van de Raad van State, in geval van beroep als bedoeld bij artikel 76bis van de gemeentekieswet al wie van een belang kan doen blijken, gerechtigd is om een memorie van antwoord aan de Raad van State te sturen; dat in het onderhavige geval de Minister van Binnenlandse Zaken een memorie van antwoord heeft ingediend; dat hij een functioneel belang aanvoert, daar het bezwaarschrift de wet van 11 april 1994 tot organisatie van de geautomatiseerde stemming ter discussie stelt;

Overwegende dat de geschillenberechting inzake de geldigverklaring van gemeenteraadsverkiezingen verschillend is van de geschillenberechting op vordering tot nietigverklaring; dat bij die geschillenberechting met volle rechtsmacht een bijzondere procedure wordt gevolgd die zich onder meer kenmerkt door het ontbreken van een verwerende partij en door het feit dat tussenkomst is uitgesloten, wat wordt getemperd door de omstandigheid dat iedere belanghebbende een memorie van antwoord kan indienen; dat in dat kader onder belanghebbende eenieder moet worden verstaan die uit hoofde van zijn hoedanigheid een rechtstreeks belang heeft bij de uitslag van de verkiezing, zoals diegenen die bij de bestendige deputatie een bezwaarschrift

indienen, de ondertekenaars van een akte van voordracht, de verkozenen of hun plaatsvervangers;

Overwegende dat reeds is gewezen dat de Minister van Binnenlandse Zaken zich, als hij een functioneel belang aanvoert, een rol toebedeelt die vergelijkbaar is met die van de regeringscommissaris, die bij de wet van 23 december 1946 houdende instelling van een Raad van State gerechtigd is de wettigheid van bestuurshandelingen te verdedigen naar aanleiding van ieder beroep ingesteld vóór dit rechtscollege; dat de bepaling die daarin voorzag, opgeheven is bij de wet van 24 maart 1994; dat er geen aanleiding bestaat op grond waarvan, in het kader van geschillen inzake verkiezingen, een door de wetgever afgeschafte rechtsfiguur indirect kan worden hersteld;

Overwegende dat uit het voorgaande voortvloeit dat de door de Minister van Binnenlandse Zaken ingediende memorie niet ontvankelijk is, daar ze uitgaat van een persoon die niet doet blijken van het vereiste specifieke belang;

Overwegende dat de verzoekers aanvoeren dat "op het verkiezingsquotiënt waarbij aan de lijst PRL-IC een 10e zetel (262) is toegekend, onmiddellijk dat van de lijst UC (251) volgt. Een verschil van enkele stemmen had kunnen meebrengen dat de 21e zetel aan UC zou zijn toegekend"; dat die bewering niet te betwisten valt; dat de verzoekers alleen belang erbij hebben onregelmatigheden aan te klagen indien deze een wijziging van de verdeling van de zetels tot gevolg kunnen hebben en op voorwaarde dat die onregelmatigheden hen een persoonlijk nadeel hebben berokkend; dat eruit volgt dat de middelen slechts ontvankelijk zijn in zoverre ze de regelmatigheid van de verkiezing in haar geheel ter discussie stellen;

Overwegende dat een eerste middel ontleend wordt aan schending van artikel 25 van het Internationaal Verdrag van New York inzake burgerrechten en politieke rechten en van de grondbeginselen van rechtszekerheid en transparantie van het bestuur; dat de verzoekers onder meer aanvoeren "dat de onmogelijkheid van een efficiënte controle op de verrichtingen van geautomatiseerde stemming door onafhankelijke experts onaanvaardbaar is in een democratisch land, dat het zich voorts veroorlooft lessen in politieke moraal te geven aan andere landen" en dat "de omstandigheid dat het ministerie (lees : de Minister) van Binnenlandse Zaken van dezelfde politieke kleur is als de politieke formatie die onverwacht 10 zetels op de 21 behaald heeft bij de gemeenteraadsverkiezing, het gevoel van achterdocht bij de bevolking versterkt";

Overwegende dat arrest nr. 92.957 van 2 februari 2001, Gemeenteraadsverkiezing van de stad Brussel, de algemene en abstracte kritiek, zoals ze in het onderhavige verzoekschrift is uiteengezet, welke kritiek is geuit ten aanzien van het systeem van geautomatiseerde stemming geregeld bij de wet van 11 april 1994, heeft weerlegd en vastgesteld heeft dat de geautomatiseerde stemming in overeenstemming is met artikel 25, b, van het Internationaal Verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten, dat geen enkel specifiek systeem van stemmen verbiedt; dat de allusie in verband met de politieke gezindheid van de Minister van Binnenlandse Zaken nodeloos denigrerend is; dat uit de verrassing van de kandidaten die teleurgesteld zijn vanwege de uitslag van de verkiezing geenszins geconcludeerd mag worden dat enige onregelmatigheid zou zijn begaan; dat het middel niet gegrond is;

Overwegende dat de verzoekers een tweede middel ontlennen aan de slechte werking van de programmatuur voor de geautomatiseerde stemming en zich

daarbij baseren op het feit dat "op een deel van de lijsten met de uitslag van de gemeenteraadsverkiezing die op 8 oktober 2000 uit de computer zijn gerold, uiterst links op onverklaarbare wijze een aantal getallen voorkomen waar de nummers van de lijsten van de partijen hadden moeten vermeld staan"; dat ze betogen dat "volgens de getuigen de diskettes na afloop van de stemming gelezen zijn in een ander bureau en op een andere computer dan is voorgeschreven"; dat ze tot besluit stellen dat "de enkele mogelijkheid dat de programmatuur voor geautomatiseerde stemming slecht zou hebben gewerkt, voldoende is om de ongeldigverklaring van de verkiezing tot gevolg te hebben";

Overwegende dat de enkele omstandigheid dat de presentatie van de lijsten met de uitslagen onbegrijpelijk was, geenszins aantoonde dat de gebruikte programmatuur slecht werkte; dat de getuigen de processen-verbaal van de stembureaus en van de stemopnemingsbureaus alle zonder de minste opmerking hebben ondertekend; dat het daaruit voortvloeiende vermoeden dat de kiesverrichtingen regelmatig hebben plaatsgehad niet kan worden omgekeerd door het aanhalen van een loutere mogelijkheid of door verklaringen waarvan in het dossier geen enkel spoor te vinden is; dat zulks des te meer het geval is daar de verzoekers niet adequaat de optelling, door het hoofdstembureau, dat als enige op grond van dit middel ter discussie staat, betwisten van de niet-aangevochten uitslagen die door ieder stemopnemingsbureau zijn doorgegeven; dat het middel niet opgaat;

Overwegende dat het derde middel ontleend wordt aan schending van de artikelen 1 en 2 van het koninklijk besluit van 12 augustus 2000 tot bepaling van het aantal kiezers dat toegelaten wordt om per stemafdeling te stemmen in de kieskantons en de gemeenten die voor het gebruik van een geautomatiseerd stelsysteem

zijn aangewezen voor de verkiezingen van de provincieraden, de gemeenteraden, de districtsraden en voor de rechtstreekse verkiezing van de raden voor maatschappelijk welzijn; dat de verzoekers aanvoeren dat 982 personen opgeroepen waren om hun stem uit te brengen in stembureau nr. 4 te Anvaing, dat slechts vijf stemmachines telde, terwijl er zes vereist waren daar het getal van 900 kiezers met één eenheid was overschreden; dat ze enerzijds betogen dat iedere bepaling inzake verkiezingen van openbare orde is, en anderzijds dat er in bureau nr. 4 zo veel kiezers waren dat ze één tot twee uur hebben moeten wachten voordat ze konden stemmen, zodat sommigen zich ervan onthouden hebben; dat ze met betrekking tot hun belang om die regelmatigheid aan te klagen, beklemtonen dat "een verschil van enkele stemmen tot gevolg had kunnen hebben dat de 21ste zetel aan UC werd toegewezen";

Overwegende dat de verzoekers geenszins aantonen dat de door hen aangeklaagde onregelmatigheid de verdeling van de zetels ten nadele van hun lijst had kunnen beïnvloeden; dat het middel in dat opzicht niet-ontvankelijk is; dat artikel 74bis van de gemeentekieswet uitsluit dat enig middel waarbij de regelmatigheid van de kiesverrichtingen wordt aangevochten, van openbare orde kan zijn; dat hoe dan ook een lange rij wachtenden geen excuus vormt om zijn kiesplicht te verzaken; dat ten slotte naar luid van artikel 2 van het koninklijk besluit van 12 augustus 2000 een zesde stemmachine slechts vereist was indien 1080 kiezers waren opgeroepen voor bureau nr. 4; dat het middel, gesteld dat het ontvankelijk is, feitelijke en wettelijke grondslag mist;

Overwegende dat de verzoekers een vierde middel ontleen aan schending van artikel 14 van de wet van 11 april 1994 tot organisatie van de geautomatiseerde stemming, "doordat in ieder stembureau meer dan 800 kiezers waren ingeschreven, zonder dat een

adjunct-secretaris was aangewezen die doet blijken van beroepservaring in informatica";

Overwegende dat het middel geenszins gestaafd wordt door concrete gegevens; dat voor ieder stembureau een adjunct-secretaris is aangewezen; dat de processen-verbaal ondertekend zijn zonder dat daarbij een opmerking is opgetekend; dat het middel feitelijke en wettelijke grondslag mist,

B E S L U I T :

Enig artikel.

Het beroep wordt verworpen. De beslissing d.d. 14 december 2000 van de bestendige deputatie van de provincieraad van Henegouwen wordt bevestigd. De gemeenteraadsverkiezing van 8 oktober 2000 te Frasnes-Lez-Anvaing wordt geldig verklaard.

Aldus uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting, op twee maart tweeduizend en één door :

de Hr.	GEUS,	kamervoorzitter,
Mevr.	DAURMONT,	staatsraad,
Mevr.	GEHLEN,	staatsraad,
Mevr.	HONDERMARCQ,	griffier.

De Griffier,

De Voorzitter,

M.-Cl. HONDERMARCQ.

J.-Cl. GEUS.

VERTALING OVEREENKOMSTIG ARTIKEL 63,
EERSTE LID, VAN DE WETTEN OP DE RAAD VAN STATE,
GECOÖRDINEERD OP 12 JANUARI 1973.